

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. B. SKUNDO**

2020 m. balandžio 6 d. Nr. S- 53 (7-18/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių Evaldo Raistensio, Rasos Stravinskaitės, Vilmos Vildžiūnaitės ir Andriaus Veniaus (pranešėjas), išnagrinėjo R. B. (toliau – Pareiškėjas) 2020-01-29 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, Atsakovas) 2020-01-06 sprendimo grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-6784 (toliau – Sprendimas). Atsakovo atstovė Stanislava Altuchova 2020-03-03 dalyvavo Komisijos posėdyje.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas skunde nurodo, kad jo sutuoktinė I. B. 2019-04-01 ir 2019-12-17 mokėjimo pavedimais Inspekcijai sumokėjo už Pareiškėją nekilnojamojo turto mokestį: 919,05 Eur už 2018 metus ir 1158,14 Eur už 2019 metus. Po paskutinio mokėjimo Pareiškėjas pastebėjo, kad nekilnojamojo turto deklaracijose yra klaidų, kurios buvo ištaisytos. Po nekilnojamojo turto deklaracijų patikslinimo Pareiškėjo el. paskyroje atsirado informacija apie susidariusią 881,89 Eur permoką dėl minėtų mokėjimų. Kadangi mokestį už Pareiškėją mokėjo I. B. iš savo asmeninių lėšų, 2019-12-20 Pareiškėjas pateikė prašymą grąžinti 881,89 Eur mokesčio permoką į I. B. sąskaitą, esančią Citadele banke.

Inspekcija 2020-01-06 sprendimu Nr. 331-6784 nusprendė grąžinti mokesčio permoką į antstolio A. N., vykdančio išieškojimą iš Pareiškėjo, nurodytą sąskaitą, esančią Citadele banke. Pareiškėjo nuomone, Inspekcijos sprendimas yra nepagrįstas ir neteisėtas, priimtas netinkamai įvertinus faktinę situaciją, teisinius mokestinės permokos grąžinimo pagrindus.

Visų pirma, Pareiškėjas ir I. B. yra sutuoktiniai, tačiau jų turtas yra atskiras pagal 2008-02-01 sudarytą Vedybinę sutartį (sutartis pateikta kartu su skundu). Pagal Vedybų sutarties 5.1 ir 5.2 punktus, sutuoktinių bet kokios pajamos yra jų kiekvieno asmeninė nuosavybė, ir kiekvienas iš sutuoktinių turi teisę savarankiškai valdyti, naudotis ir disponuoti savo asmeninėmis pajamomis, atidaryti bet kokias banko sąskaitas savo vardu ir laisvai disponuoti jose esančiomis lėšomis.

Antra, skunde cituojamos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 2 straipsnio 12 ir 17 punktuose pateiktos mokesčių permokos ir mokesčių mokėtojo sąvokos, taip pat 83 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodyta, kad mokestį ir su juo susijusias sumas už mokesčių mokėtoją gali sumokėti tretieji asmenys centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka. Tokią tvarką reglamentuoja Mokesčių, baudų už administracinius nusižengimus ir kitų įmokų sumokėjimo už mokesčių mokėtoją tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), patvirtintas Inspekcijos viršininko 2006-01-30 įsakymu Nr. VA-6. I. B., pasinaudodama šia tvarka, savo asmeninėmis lėšomis iš savo asmeninės sąskaitos banke pervedė 2077,19 Eur nekilnojamojo turto mokestį už Pareiškėją. Pervesta suma, kaip paaiškėjo, buvo per didelė, viršijo Pareiškėjo mokestinės prievolės dydį.

Trečia, kito asmens – I. B. – už Pareiškėją sumokėta per didelė suma, viršijusi mokesčių mokėtojo mokesčinę prievolę, sutuoktinių nuomone, Inspekcijos negalėjo būti pripažinta Pareiškėjo permoka, nes buvo sumokėta ne paties Pareiškėjo. Atitinkamai ginčijamas sprendimas negalėjo būti motyvuojamas nuostatomis, kurios reglamentuoja mokesčių mokėtojo permokos nukreipimą pagal antstolių patvarkymus, bet ne kito asmens permokėtų lėšų. I. B. priklausanti 881,89 Eur suma be jos valios negalėjo būti nukreipta Pareiškėjo prievolėms, išieškojimams pagal antstolių nurodymus. Skunde pabrėžiama, kad Pareiškėjo sutuoktinė 2019-04-01 ir 2019-12-17 mokėjimo pavedimais buvo išreiškusi savo valią sumokėti Pareiškėjui priskaičiuotą nekilnojamojo turto mokesį, bet ne padengti kitas jo prievoles. Pareiškėjo nuomone, tais atvejais, kai mokesčius, baudas ar kitas įmokas už mokesčių mokėtoją sumoka kitas asmuo, ir sumokėtos sumos viršija mokesčių mokėtojo mokesčinės prievolės dydį, viršijanti suma turėtų būti gražinama tam kitam asmeniui (šiuo atveju – Pareiškėjo sutuoktinei). Kito asmens permokėtos sumos turėtų būti laikomos arba mokančio asmens mokesčio permokomis, arba be pagrindo sumokėtomis sumomis.

Atsižvelgdamas į aukščiau išdėstyta, Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos 2020-01-06 sprendimą Nr. 331-6784 ir įpareigoti Inspekciją gražinti Pareiškėjo sutuoktinei be pagrindo už Pareiškėją sumokėtą 881,89 Eur sumą.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186, ir išnagrinėjęs Pareiškėjo 2019-12-20 prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-591906, ginčijamu sprendimu nusprendė neišskaitytą prašomos gražinti sumos likutį 881,89 Eur gražinti į Pareiškėjo sąskaitą, esančią Citadele banke. Sprendimo papildomi motyvai: vadovaujantis Sprendimų vykdymo instrukcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005-10-27 įsakymu Nr. 1R-352, 81.2 papunkčio nustatyta tvarka, permoka pervesta į antstolio A. N. nurodytą sąskaitą (bylą Nr. 0157/18/00366).

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas atmestinas, ginčijamas Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos sprendimo gražinti Pareiškėjo 881,89 Eur permoką į antstolio nurodytą sąskaitą pagrįstumo ir teisėtumo.

Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėjas 2019-12-20 per portalą „Mano VMI“ pateikė Inspekcijai prašymą Nr. (17.16-40) GES-591906 gražinti jo turimą 881,89 Eur permoką, susidariusią už laikotarpį nuo 2018-12-14 iki 2019-12-20, į gavėjos I. B. (Pareiškėjo sutuoktinės) sąskaitą, esančią „Citadele banke“. Inspekcija ginčijamu 2020-01-06 sprendimu Nr. 331-6784 pervedė Pareiškėjo turimą permoką į antstolio nurodytą Pareiškėjo sąskaitą, esančią „Citadele banke“, antstolio išieškomai Pareiškėjo skolai padengti. Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos Sprendimu, nes nekilnojamojo turto mokesį, kurio permoką ir buvo prašoma gražinti, už Pareiškėją mokėjo jo sutuoktinė, todėl, Pareiškėjo nuomone, permoka turėtų būti gražinta būtent Pareiškėjo sutuoktinei.

Byloje nustatyta, kad I. B. 2019-04-01 ir 2019-12-17 mokėjimo nurodymais Nr. 61 ir Nr. 238 iš savo sąskaitos „Citadele banke“ į Valstybinės mokesčių inspekcijos sąskaitą sumokėjo už Pareiškėją atitinkamai 919,05 Eur ir 1158,14 Eur (įmokos kodas 1001). Pažymėtina, jog mokėjimo nurodymuose yra įvardintas *pradinio mokėtojo* vardas, pavardė ir asmens kodas, t. y. Pareiškėjo vardas, pavardė ir asmens kodas. Šalys šių aplinkybių neginčija. MAĮ 2 straipsnio 17 dalis *mokesčių mokėtoją* apibrėžia kaip asmenį, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokesį. Pareiškėjo teigimu, sutuoktinės sumokėtos sumos buvo skirtos padengti Pareiškėjo deklaruotam nekilnojamojo turto mokesčio sumas už 2018 ir 2019 metų mokesčius laikotarpius. Vadinasi, nagrinėjamu atveju mokesčių mokėtojas yra Pareiškėjas, o ne I. B., kuri tik fiziškai pervedė sutuoktinio deklaruotą mokesčinę prievolę. Pareiškėjui patikslinus nekilnojamojo turto deklaracijas, dalis už Pareiškėją sumokėtos sumos (881,89 Eur) tapo permoka. Mokesčio

permoka – tai *mokesčių mokėtojo* sumokėta per didelę mokesčio suma (MAĮ 2 straipsnio 12 dalis). Komisija pabrėžia, kad nepaisant to, kad pagal MAĮ 83 straipsnio 3 dalį mokesčių ir su juo susijusias sumas už mokesčių mokėtoją gali sumokėti tretieji asmenys, trečiųjų asmenų permokėtos sumos pagal MAĮ nuostatas nėra laikomos jas sumokėjusių asmenų permokomis, kadangi mokėjimai už kitą asmenį nėra įstatyme numatyta prievolė, o galimybė (teisė), t. y. jie atliekami laisva valia. Tokios sumos laikomos *mokesčių mokėtojų*, kuriems įstatymu nustatyta prievolė mokėti mokesčių, permokomis ir, vadovaujantis MAĮ nuostatomis, gali būti gražinamos į mokesčio mokėtojo, t. y. Pareiškėjo, ar jo prašymu į kito asmens sąskaitą, jeigu yra tenkinamos šiame įstatyme nustatytos sąlygos.

MAĮ 87 straipsnio 1 dalis nustato, kad mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių sumos centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka yra įskaitomos mokesčių mokėtojo mokesčiai nepriemokai padengti. Mokesčių mokėtojui gražinamos tik tos permokėtų mokesčių sumos, kurios lieka permokos sumas įskaičius mokesčiai nepriemokai padengti (nurodytojo straipsnio 5 dalis). Permokėtų sumų įskaitymo mokesčiniams nepriemokoms padengti tvarką reglamentuoja Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 (2019-01-30 įsakymo Nr. VA-9 redakcija, galiojanti nuo 2019-01-31) patvirtintos Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo) taisyklės (toliau – Taisyklės), kurių 9 punktas, be kita ko, reglamentuoja mokesčių mokėtojo permokų įskaitymo nepriemokoms ar skoloms padengti, jų pervedimo antstoliui bei gražinimo eiliškumą. Be atskiro mokesčių mokėtojo prašymo mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoka (skirtumas) įskaitoma (9.1. papunktis): Inspekcijos administruojamų mokesčių mokesčiniams nepriemokoms ir baudų už administracinius nusižengimus nepriemokoms padengti (9.1.1. papunktis); muitinės administruojamų mokesčių mokesčiniams nepriemokoms padengti, taip pat mokesčių mokėtojo skoloms padengti, jei mokesčių mokėtojas turi laiku negražintų skolų valstybei pagal paskolas iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ar pagal paskolas, dėl kurių kreditoriams suteikta valstybės garantija (9.1.2. papunktis); pagal vykdomuosius dokumentus, kai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 638 straipsnio. 2 dalies nuostata, vykdymo procese valstybei atstovauja Inspekcija, laiku nesumokėtos valstybės naudai išieškotinos sumos iki vykdomųjų dokumentų pateikimo antstoliams vykdyti CPK nustatyta tvarka (9.1.3. papunktis); pervedama antstoliui pagal gautą jo patvarkymą dėl turtinių teisių arešto į mokesčių mokėtojui priklausančią gražinti permokos (skirtumo) sumą, atlikus Inspekcijos mokesčių apskaitoje turimos mokesčių mokėtojui priklausančios gražinti permokos (skirtumo) sumos pagrįstumo įvertinimą Inspekcijos nustatyta tvarka (9.2. papunktis).

CPK VI dalies („Vykdymo procesas“) normų taikymo tvarką, vykdamas įstatymų numatytus vykdomuosius dokumentus, vykdymo išlaidų dydį, apmokėjimo, išieškojimo ir atleidimo nuo jų tvarką nustato Sprendimų vykdymo instrukcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005-10-27 įsakymu Nr. 1R-352 (2015-08-07 įsakymo Nr. 1R-222 redakcija, galiojanti nuo 2015-09-30). Pagal Sprendimų vykdymo instrukcijos 8¹ punktą (2018-10-10 įsakymo Nr. 1R-199 redakcija, galiojanti nuo 2019-09-01) išieškojimas iš turtinių teisių, susijusių su Inspekcijos administruojamomis mokesčių permokomis, vykdomas elektroninių ryšių priemonėmis šia tvarka: 1) jeigu mokesčių mokėtojas Inspekcijai pateiktame prašyme gražinti mokesčių permoką nurodė šią permoką gražinti į kredito įstaigoje atidarytą mokesčių mokėtojo sąskaitą, Inspekcija mokesčių permoką gražina į mokesčių mokėtojo prašyme nurodytą sąskaitą (8¹.1. papunktis); 2) jeigu mokesčių mokėtojas Inspekcijai pateiktame prašyme gražinti mokesčių permoką nurodė šią permoką gražinti į kredito įstaigoje atidarytą kito asmens sąskaitą, Inspekcija Antstolių informacinei sistemai siunčia užklausą, ar antstoliai vykdo išieškojimą iš prašymą gražinti mokesčių permoką pateikusių mokesčių mokėtojo. Jeigu antstoliai vykdo išieškojimą iš prašymą gražinti mokesčių permoką pateikusių mokesčių mokėtojo, Antstolių informacinė sistema Inspekcijai siunčia vykdomą išieškojimą patvirtinantį pranešimą, kuriame nurodoma kredito įstaigoje atidaryta mokesčių mokėtojo sąskaita, į kurią Inspekcija turi pervedi mokesčių mokėtojui priklausančią mokesčių permoką (8¹.2. papunktis). Paminėtina, kad nuo 2020-02-11 Inspekcijos viršininko

2020-02-10 įsakymu Nr. VA-12 buvo pakeistos Taisyklės, perkeltant į jas aukščiau minėtas Sprendimų vykdymo instrukcijos nuostatas (Taisyklių 9.2.2. papunktis, 43.2 papunktis).

Komisija pažymi, kad Pareiškėjas neginčija jo atžvilgiu atliekamų antstolio veiksmų teisėtumo, tačiau nesutinka, kad antstolio išieškomos sumos būtų dengiamos I. B. už Pareiškėją sumokėtomis piniginių lėšų sumomis. Komisija konstatuoja, jog Inspekcija pagrįstai netenkino Pareiškėjo prašymo grąžinti 881,89 Eur permoką į I. B. priklausančią atsiskaitomąją banko sąskaitą, nes remiantis Taisyklių nuostatomis, pirmiau turi būti padengiamos (įskaitomos) Taisyklių 9 punkte nurodytos mokesčių mokėtojo turimos Inspekcijos ir muitinės administruojamų mokesčių nepriemokos, antstolių išieškomos sumos, o mokesčių mokėtojui grąžinamos tik tos permokėtos mokesčių sumos, kurios lieka permokos sumas įskaičius aukščiau minėtoms nepriemokoms padengti. Nagrinėjamo ginčo byloje nustatyta, kad Inspekcija, Sprendimų vykdymo instrukcijos 8¹.2. papunkčio nustatyta tvarka, Pareiškėjo permoką pervedė į antstolio A. N. nurodytą sąskaitą (bylos Nr. 0157/18/00366).

Atsižvelgiant į minėtą teisinį reglamentavimą, į ginčo byloje nustatytas aplinkybes, jog ginčijamo sprendimo priėmimo dieną antstolis vykdė išieškojimą iš Pareiškėjo, darytina išvada, jog Inspekcija pagrįstai Pareiškėjo turėtą 881,89 Eur GPM permoką pervedė į antstolio nurodytą sąskaitą. Todėl Pareiškėjo ginčijamas Inspekcijos 2020-01-06 sprendimas Nr. 331-6784 yra pagrįstas ir teisėtas, panaikinti jį Pareiškėjo skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 152 straipsnio 3 dalimi, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-01-06 sprendimą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-6784.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė	Edita Galiauskaitė
Komisijos narys	Evaldas Raistenskis
Komisijos narė	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narys	Andrius Venius